

ROYAL ARCTIC

NR. 56 · UKIOQ · VINTER 2012

IMARISAI INDHOLD

04	Sullissineq sukkanerusoq utaqqinerlu sivikinnerusoq	25	Hun holder kontoret rent
05	Hurtigere ekspedition og mindre ventetid	26	Aqqaluk Ittumi sapiitsut
06	Suliaqarfik nutaaq – unaminartut nutaat	28	Heltene fra Aqqaluk Ittuk
08	Ny branche – nye udfordringer	30	Imaani uuliasionermi sulisussanik ilinniartitsineq
10	Taarsiiffigitikkusukkuitt sillimmaserit	31	Uddannelse af personale i offshore-branchen
11	Tegn forsikring - så du er godt dækket	32	Possible Greenland – Kalaallit Nunaat Venedigimi
12	Vega Sagittarius-ip ikkarlinnera	34	Possible Greenland – Grønland i Venedig
14	Vega Sagittarius' grundstødning	36	Politikerit apeqqarissut
16	Umiartortuusussaangikkaluarpoq	37	Spørgelystne politikere
17	Skulle ellers ikke være sømand	38	Umiarsuit qaqugukkut tikinnissaat kiap aalajangertarpaa?
18	Johanna-mut ilaaneq	39	Hvem bestemmer hvornår skibene skal komme?
20	Med Johanna på farten	40	Tikiffik kingulleq: Avannaa
22	Umiartorneq nuannareqaa	42	Sidste stop: Nordgrønland
23	Elsker livet ombord		
24	Allaffik eqqiluutsuutippaa		

Naqitaq Royal Arctic Line A/S-imit
saqqummerninneqartarpoq.
Bladet udgives af Royal Arctic Line A/S

Akeqanngitsumik pisartagaqarusukkuitt
marketing@ral.gl-imut allaannassaattit
Gratis abonnement kan bestilles på marketing@ral.gl

Akisuus. aaqjissuisoq/Ansvarsh. red.: Jakob Strøm
Aaqjis./Red.: Irene Jeppson
Aaqjissuineq naammassivoq/Red. afsluttet dec.2012.

Layout: Tegnestuen Tita
Naqiterisoq/Tryk: Formula A/S
Nutserisoq/Oversættelse: Ann-Britta Jeppson
Naqiterneqartut amerlassausiat/ Oplag 2.800

Saqqaa – Forside:
Umiartortut 200-t missaanniittut nassiussanik
apuussisarput.
Omkring 200 sofolk sørger for at bringe godset frem.
Foto/ass. Lars Svankjær

Royal Arctic Line A/S · Postboks 1580 · 3900 Nuuk
Oqqarasuaat / Telefon +299 34 91 00 · Fax +299 32 35 22
marketing@ral.gl · www.ral.gl

ROYAL ARCTIC

LARS SVANKJÆR

Ukioq unammillernartooq

Ukioq 2012 oqaluttuarisaanermut ilannguppoq. Ukioq Royal Arctic Line-mut unammillernartoqarsimaqisoq.

Tyskit umiarsualiorfiat akiliisinnaajunnaarmat umiarsuar-nik tallimanik nutaanik sanaartorneq unitsiinnarneqarpoq. Royal Arctic Line umiarsualiorfinnik nutaanik misissuivoq, annertunerusumik Europami.

Aammattaaq Vega Sagittarius-ip Nuup avataani ikkarlin-neranut atatillugu uagutsinnut unammillernartoqarsimavoq. Ikkarlinnermi havari grosse, tassa ajutoornerup ataatsimut ajutoornertut nalunaarutiginerata atuutilerneqarpoq, tamanna-lu sullitat nassiussaminnik ingerlaannaq tiguisinnaajunnaar-nerannik kinguneqarpoq.

Kisianni aamma ajornannginnerulersitsisussanik nutaanik suliniuteqartoqalerpoq. Decemberip qaammataani Royal Arctic Linemi bookingcenteri nutaaq ammarpoq.

Maanna sullitagut umiarsualivimmi utaqqeqaaratik inni-minniinermi bookingcenterimut sianersinnaanngorput. Sul-litanit naatsorsuutigineqarsinnaavoq sukkanerusumik sullin-neqartalernissaq, inniminniigaannilu sivikinnerusumik utaq-qisalernissaq. Sillimasiineq pillugu sullitat apeqquteqassap-pata bookingcenterimi sulisut siunnersuinissaminnut piareer-simapput aammalu akit eqqortut umiarsuakkullu nassiussat pillugit paasissutissiinnaapput.

Bookingcenterip nutaap sullitanit tigulluarneqarnissaa Royal Arctic Linem neriutigaa.

Neriutigaaarpot ilissi atuartartut juullisiorluarsimassasusi ukiortaassamilu pilluaquatsigit.

Et år med mange udfordringer

2012 er i historiebøgerne. Et år med masser af udfordringer for Royal Arctic Line.

Bygningen af de fem nye skibe er annulleret, som følge af det tyske værfts konkurs. Royal Arctic Line er ved at kigge på nye værfter, hovedsageligt i Europa.

Vi har desuden haft nogle udfordringer i forbindelse med Vega Sagittarius' grundstødning lidt udenfor Nuuk. I forbindelse med grundstødningen blev der erklæret havari grosse og det betød, at kundernes gods ikke kunne blive udleveret med det samme.

Men der er også nye tiltag, som gerne skal gøre det hele lidt nemmere. I december åbnede Royal Arctic Line et nyt bookingcenter.

I stedet for at trave ned på havnen og risikere at stå i kø, kan kunderne nu ringe til bookingcenteret og booke deres gods. Kunderne kan forvente hurtigere ekspedition og mindre ventetid. De ansatte i bookingcenteret står klar til at vejlede kunderne i forsikrings spørgsmål og kan desuden oplyse de korrekte priser og skibsforsendelser.

Royal Arctic Line håber at kunderne vil tage godt imod det nye bookingcenter.

Vi håber, at I kære læsere har haft en rigtig glædelig jul, og ønsker jer et lykkebringende år.

Sullissineq sukkanerusoq utaqqinerlu sivikinnerusoq

Royal Arctic Line-mi bookingcenteri nutaaq januaarip aallaqqaataani ammarpoq

Allaaserinmittoq Irene Jeppson

- Royal Arctic Line-mi sullitat inniminniigaangamik sukkanerusumik sullinneqartalernissartik sivikinnerusumillu utaqqisalernissartik naatsorsuutigissa-vaat. Iluqutissaq alla tassaavoq inniminniinermi imaluunniit sillimmasiinnissamut siunnersortinnermi akit umiarsuarnillu aqqutissat eqqortut tunniunneqartalernissaat, sullitanut kiffartuussivimmi pisortaq, Lars Borris Pedersen oqarpoq.

Suliffeqarfiup aqqissuussaananerani bookingcenteri sullitanut kiffartuussiviup ataani inissisimavoq.

Bookingcenterimi annertunerusumik Kalaallit Nunaanni oqarasuaatikkut imaluunniit emailikkut inniminniinerit suliarineqartassapput.

Bookingcenterimi nutaami sulisussat inniminniiniartut ikiortassavaat, ukiumilu nutaami umiarsuup aallarnissaanut piffissamik tunniussisnaaneq anguniarlugu nassiussassat tamarmik sioqqullugu inniminneriigaasassapput.

Utaqqisarneq

naammagittaalliutigineqartarpoq

Sullitat naammagisimaarinninnerat pil-lugu Royal Arctic Line annertuumik misissuisitsisimavoq, kisitsisillu takutip-paat umiarsualivinni assigiinngitsuni utaqqisarnerujussuaq maalaarutigine-qartarpoq.

- Taamatuttaaq umiarsualivinnut assi-giinngitsunut oqarasuaatikkut attave-qarnissaq ajornakusoortarsimavoq, ingammik sulisut sullitanik nassiussanik tiguisassagunik sullissiitigalutik, nassi-ussassanik nassiussillutik aammalu sani-atigut oqarasuaatikkut imaluunniit saaf-figinnittoqartillugu sullissisarlutik.

- Taamaattumik neriutigaarput sulli-tagut inniminniigaangamik pitsaaneru-sumik sukkanerusumillu sullinneqarta-lissasut, sullitalu apeqqutigerusutatik tamaasa akineqarsinnaasalissasut.

- Bookingcenterip pissusissamisut ingerlalernissaata tungaanut sullitat aalajangersimasut misilittagaqareerniarlu-

ta misileraaffigissavagut, taamaalillutalu saaffiginnittartussarpassuit piareersi-maffigalugit.

Kalaallit Nunaanni Royal Arctic Line-p inniminnertagai ukiumut 40 aamma 50.000-iupput.

Bookingcenteri oqarasuaatikkut 70 15 00 imaluunniit mailikkut: booking@ral.gl attavigineqarsinnaavoq, sulisullu nal. 07.00-miit 17.00 tungaanut pissarsiari-neqarsinnaapput.

Januaarip aallaqqaataani Royal Arctic Line-mi bookingcenteri nutaaq ammassaaq. Centeri sulli-tanut kiffartuussiviup ataani inissisimassaaq. ▶

Den 1. januar åbner et nyt bookingcenter i Royal Arctic Line. Centeret kommer til at ligge under kundeserviceafdelingen.

Ukiumi nutaami nassiussassat tamarmik sioqqut-silluni inniminnerneqartalissapput.
Fra det nye år skal alt gods være forudbooket.

Lars Borris Pedersen

LARS SVANKJÆR

Hurtigere ekspedition og mindre ventetid

Den 1. januar åbnede et nyt bookingcenter i Royal Arctic Line

Af Irene Jeppson

- Kunderne kan forvente hurtigere ekspedition og mindre ventetid når de booker deres gods hos Royal Arctic Line. En anden fordel er korrekte priser og skibsforbindelser i forbindelse med booking og vejledning i forsikring, siger kundechef i Royal Arctic Line, Lars Borris Pedersen.

Organisatorisk hører bookingcenteret under kundeserviceafdelingen.

Bookingcenteret skal primært varetage bookinger i Grønland, som modtages enten via telefon eller e-mail.

Medarbejderne i det nye bookingcenter skal hjælpe kunderne med at booke deres gods og fra det nye år skal alt

gods være forudbooket, for at kunne komme med en given skibsafgang.

Klager over ventetid

Royal Arctic Line har fået lavet en større kundetilfredshedsundersøgelse og den viste, at flere kunder klagede over den ventetid der kan opleves på forskellige havne.

- Det har ligeledes været svært at komme igennem telefonisk til forskellige havne, især når personalet samtidig med at ekspedere kunder der skal modtage og afsende gods - skal booke gods henholdsvis via telefon og ved personlig henvendelse.

- Vi håber derfor at kunderne vil opleve

en bedre og hurtigere service, når de booker deres gods, og at man samtidig får svar på alle de spørgsmål, man som kunde måtte have.

- Indtil bookingcenteret er helt oppe at køre, vil vi teste udvalgte kunder for at danne os nogle erfaringer, således at vi er klar til at modtage de mange henvendelser.

Royal Arctic Line booker om året mellem 40 og 50.000 forsendelser i Grønland.

Bookingcenteret kan kontaktes på telefon 70 15 00 eller mail: booking@ral.gl og medarbejderne står til rådighed fra 7.00 til 17.00.

Suliaqarfik nutaaq – unamminartut nutaat

Lars Østergaard 47-nik ukiulik 1. novembari Aalborgimi Royal Arctic Logisticsimi pisortaanertut atorfinippoq

Allaaserinnittoq Jakob Strøm

Ullaaq taanna – 1. novembari 2012 Royal Arctic Logisticsimi, Vejdybet 16-imi matu isaariaq arajutsiniarneqanngilaq. Arlaat – imaluunniit eqqornerusumik: Kinaanerpa; aggerpoq siulersuisuni siulittaasoq naapissallugu.

Nalunaquttap akunneri arlallit susoqarfioqisut qaangiutut pisortaq nutaaq ilisaritinneqarpoq. Siullermik suliffeqarfiup aqutsisooqatigiivinit, tullinnguullugit Aalborgimi Royal Arctic Logisticsimi sulisunut tamanut kiisalu naggataatigut suliffeqarfissuaq tamakkerlugu videokkut aamma telefonik-kut. Pissusissamisoorporlu tulliuatissallugit Royal Arcticimik atuartatut.

- Uanga shippingimi imaluunniit naqiterisarfinni suliaqar-nernik, kingullermik taamaattumi atorfeqarama, immikkut ilisimasaqanngilanga imaluunniit cementiliorfimmi tamanna aammattaaq qanga sivirusumik suliffigaara. Uanga ingerlatsi-nermi aqutsineq ilisimasaqarfivara, Lars Østergaard nassui-aavoq - Royal Arctic Logisticsimi pisortaq nutaaq.

Kingullermik Lars Østergaard naqitassanik ilusilersuisar-tuni Color Printimi pisortaaavoq. Tamanna shippingimik aamma assartuinerimik suliaqarfimmit Royal Arctic Logistic-situt itumit allaaneruvoq. Taamaattorli immaqa naamik.

- Atorfinni nutaami unamminartut ujtartukkakka tamarmik ippit, aammattaaq tamakku ilisimasaqarfigaakka, Lars Øster-gaard oqarpoq. Minnerunngitsumik naleqartitat tamakkerlutik tassaniippit, tunisassiorneq, tuniniaaneq, nittarsaassineq ilaalu ilanngullugit. Uanga qilanaaraara suliffeqarfik taamak assigiinngiiartigisunik sammisalik sulissutissallugu.

- Pingaaruteqarpoq aammattaaq nunanut tamalaanut at-tuumanera. Naggataatigut ajoqutaanngilluinnarpoq suliffim-ma nutaap Jyllandip avannaaniinnera, ilaqtakkami uangalu ukiorpassuarni tamaani najugaqarpugut, Lars Østergaard nassuiaavoq.

Suliassat erseqqissut

Lars Østergaard-imit nalornissutigineqanngilaq Royal Arctic Logisticsimi pisortaanertut suna suliassaanersooq.

- Pisinnaasat suliffeqarfimmi ukiorpassuit ingerlanerini ineriartortinneqarsimasut tuniniaavigisarpit annertusitinni-arlugu tamaasa atorsinnaagutsigit, taava piginnittutsinnut aningaasanik amerlanerusunik isaatitsisinnaavugut, taamaali-gutta annertumik angusaqassaagut, Lars Østergaard nassui-aavoq.

Anguniagaq aammattaaq erseqqippoq. Tamatumunngalu aqutissaq aammattaaq taamaappoq – naak tamanna ingerla-tissallugu ajornarnerulaarualarluni, kisianni Lars Østergaard qilanaarpoq.

- Anguniagaq angussallugu aqutissami pineqarput inuit – suleqatigiinneq, kajumissuseqarneq ataatsimut anguniakka-nik angusaqarniarluni sulineq taakkulu inernerit takusinnaal-

lugit – tamanna aqutsisutut suliassaavoq. Tamannalumi ua-nga assut kajumigaara. Uanga isumaqarpunga suleqatitaama naatsorsuutigisinnaagaat ammasumik aamma peqataatitsillu-ni aqutseriaaseq, nassuiaavoq.

Taamatut eqqarsartarnermut tunngavik immaqa inun-nguusiuvooq, kisianni aammattaaq ukiut ingerlanerini ineri-ar-tortinneqartoq.

- Pisortatut suliffiga siulleg Tjekkiampiippoq taqqavani fabrikkit marluk akisussaaffigaakka. Imaanngilaq ingillunga eqqarsartunga “Larsi maannakkut illit takuneqarsinnaasari-aqarputit, ilinniakkannimi atuakkani kingullermi taamak al-lassimavoq”. Imaannerugunarpoq nalinginnaasumik alaper-naannerma tunisassiornermut aamma suliffeqarfimmi teqeq-qunut tamanut allanut ingerlatikkaanga. Tassa aallaqqaataa, ukiullu 16-it ingerlanerini pisortatut misilittakkami misigi-tippaanga tamanna atorsinnaasoq. Peqataatitsinerup aamma avatangiiiserisanut kiisalu sulisunut nalinginnaasumik soqu-tiginninnerup uanga sunniuteqartarnera misigisarpara.

Ilaqutariit ulapittut....

Lars Østergaardip nuliaraa Hanne civilingeniørusooq. Gis-trup najugaqarfigaat – Grønlandshavnenimit, Larsip oqarne-ratut miloriarnernik marlussunnik taamaallaat, ungasissusilik. Lars aamma Hanne pingasunik qitornaqarput, paneqarput 17-inik ukiulik nukappiaqqanillu marluliaateqarlutik 13-inik ukiulinnik.

- Tamatta timersornermik ingerlataqarpugut aamma ta-matta tallimaalluta nipilersornermik nuannarisarput – ilak-kalu tamarmik uanga pinnanga erinarsortarput (erinagippit), Lars Østergaard nassuiaavoq.

- Tassa sammisassaaleqinngilagut – soorlu ilaqutariit allat amerlanerit uanga ilisarimasakka taamaattut.

Lars Østergaardip ilisaritinneranit (CV)

Color Print A/S	CEO
Aalborg Portland White A/S	Pisortaaneg
Chicago Metallic	Pisortaaneg (Europe and Middle East)
Dansk Eternit Holding A/S:	CEO (maannakkut Cembrit Holding)
Dansk Eternit A/S, Danmark	Pisortaaneg
Cembrit CZ, Tjekki	Pisortaaneg
Cembrit Tech. Transfer A/S	Suliniutinut pisortaq
Landia A/S	Nunap immikkoortuinut avammut tuniniaaner-mut pisortaq

LARS SVANKUJER

▲
Lars Østergaard 47-nik ukiulik Royal Arctic Logistics pisortaaningortoq.

47-årige Lars Østergaard er ny administrerende direktør i Royal Arctic Logistics.

Ny branche – nye udfordringer

47-årige Lars Østergaard tiltrådte 1. november som administrerende direktør for Royal Arctic Logistics i Aalborg

Af Jakob Strøm

Der blev holdt godt øje med hoveddøren hos Royal Arctic Logistics på Vejdybet 16 den torsdag morgen – den 1. november 2012. Noget – eller rettere: Nogen; var på vej for at mødes med bestyrelsesformanden.

Et par hektiske timer senere var den nye direktør præsenteret. Først for selskabets ledergruppe, dernæst for alle medarbejderne hos Royal Arctic Logistics i Aalborg, og til sidst også for hele koncernen via video og telefon. Og så er det næste naturlige skridt jo læserne af Royal Arctic.

- Jeg er ikke ekspert i hverken shipping, eller trykkeribranchen som jeg har været i senest, eller cementbranchen som jeg også har lang fortid i. Det er ledelse der er min drivkraft, forklarer Lars Østergaard – den nye mand i direktørstolen hos Royal Arctic Logistics.

Lars Østergaard har senest været direktør for Color Print i den grafiske branche. Noget helt andet end en shipping- og logistikvirksomhed som Royal Arctic Logistics. Og så alligevel ikke.

- Mit nye job har alle de udfordringer jeg søgte, og egentlig også har erfaring med, siger Lars Østergaard. Ikke mindst dækker det hele værdikæden, med produktion, salg, markedsføring og så videre. Jeg glæder mig til at arbejde for en virksomhed der dækker så bredt.

- Det er også vigtigt at der er en international berøringsflade. Endelig er det bestemt ikke nogen ulempe at min nye arbejdsplads hører til i det nordjyske, hvor min familie og jeg har boet i mange år, forklarer Lars Østergaard.

En klar opgave

Lars Østergaard er ikke i tvivl om opgaven som administrerende direktør for Royal Arctic Logistics.

- Kan vi bruge alle de kompetencer som er oparbejdet i virksomheden gennem mange år til at udvide vores marked, og kan vi komme til at tjene flere penge til vores ejere, så er meget næet, forklarer Lars Østergaard.

Målet er altså klart nok. Og det er vejen der til faktisk også – om end noget vanskeligere at udføre. Men Lars Østergaard glæder sig.

- Vejen til at nå målet har noget med mennesker at gøre – at arbejde sammen, være motiverede, arbejde mod et fælles mål og se resultaterne - det er en ledelsesopgave. Og det er jo det jeg brænder for. Jeg mener mine nye kolleger kan forvente en meget åben og involverende ledelsesstil, forklarer han.

Baggrunden for den filosofi er nok medfødt, men også udviklet gennem årene.

- Mit første direktørjob var i Tjekket hvor jeg havde ansvaret for to fabrikker. Det var ikke fordi jeg sådan sad og tænkte "Lars nu skal du ud og være synlig, for det stod i den seneste lærebog du læste". Det var nok snarere en naturlig nysgerrighed der drev mig ud i produktionen og alle andre kroge af virksomheden. Så det var begyndelsen. Og så har jeg så gennem de 16 års ledererfaring følt, at det virker. Jeg har oplevet effekten af at involvere og have en naturlig interesse for ens omgivelser og medarbejdere.

En travl familie....

Privat er Lars Østergaard gift med Hanne der er civilingeniør. Bopælen er i Gistrup – kun et par gode stenkast fra Grønlandshavnen, som Lars selv udtrykker det. Lars og Hanne har tre børn. En datter på 17, og tvillingedrenge på 13.

- Vi dyrker alle sammen en del sport og nyder også alle fem at spille musik – og alle andre end jeg synger (godt), forklarer Lars Østergaard.

- Så vi har da nok at se til – ligesom de fleste andre familier jeg kender.

Fra Lars Østergaards CV

Color Print A/S	CEO
Aalborg Portland White A/S	Administrerende direktør
Chicago Metallic	Administrerende direktør (Europe and Middle East)
Dansk Eternit Holding A/S	CEO (i dag Cembrit Holding)
Dansk Eternit A/S, Danmark	Administrerende direktør
Cembrit CZ, Tjekkiet	Administrerende direktør
Cembrit Tech. Transfer A/S	Projektchef
Landia A/S	Regional eksportchef

Taarsiiffigitikkusukkuut sillimmaserit

Sillimmasernikkut ajuusaarutissarpassuit pinngitsoorsinnaavatit

Allaaserinmittoq Irene Jeppson

Sooq sillimmasernissaq pingaaruteqarpa? Sillimmasersimanngikkuma qanoq pisoqassava?

Royal Arctic Line-mi sillimmasiinnermut immikkoortortaqrarfiup allaffiani pisortaq, Dora Drechsel paasiniaaffigaarput.

- Nassiussanik assartuisitsigaanni sillimmasiinnissaq pingaaruteqartuannarpoq. Nassiussanik piginnittutut illit pigisatit nammineq akisussaaffigivatit. Sillimmasersimanngikkuit akisussaannermut sillimmasiinnermi ajoqusersimasut killilimmik matussuserneqarnissaat kisiat isumalluutigilissavat.

Royal Arctic Line-mi umiartornermut tunngasutigit inatsit malillugit ajoqusikkanut taarsiisoqartarpoq. Imaannilarli sullitap piumasaqaataa tamakkerlugu matussusersinnaasoq. Usit ajoqusersimasut kilomut annertussaat imaluunniit kolli (poortat) apeqquataatillugit naatsorsuinikkut taarsiisuteqartoqartarpoq.

- Taamaattumik ajutoortoqartillugu ajoquserut tamaasa taarsertinniaanni assartuussinnermi sillimmasersimannissaq pingaaruteqarpoq, Dora Drechsel oqarpoq.

- Sillimmasiineq akisunnngikkaluarpoq. Nassiussiartortut sillimmasiinnissamut neqeroorfigineqartarput. Piumasaqaataannngilaq kisianni eqqarsaatigisasaa voq.

- Ajoraluartumillu nassiussanik ajoquserortoqaraangat aatsaat sillimmasersimanissartik eqqarsaatigilertarpaat.

Havari grosse

Vega Sagittarius augustip 15-iani Nuup eqqaani ikkarlippoq. Umiarsuaq Royal

Sillimmasiinnermut immikkoortortaqrarfiup allaffiani pisortaq, Dora Drechsel: - Sullitagut sillimmasiinnissaminut neqeroorfigineqartarput. Piumasaqaataannngilaq.

*Kontorchef i forsikringsafdelingen, Dora Drechsel:
- Kunderne får tilbuddet om at tegne forsikring.
Det er ikke obligatorisk, men det er en god ide.*

Arctic Line-mit attartorneqarsimavoq. Ullualunnguit qaangiummata havari grosse atuutsinneqalerpoq.

- Pinartumik pisoqartillugu, soorlu ikkarlitoqarnerani, immikkut ittumik umiarsuarmut usinullu iluaqutaasussamik aningaasartuuteqartoqartillugu umiarsuaatileqatigiiffiup havari grosse atuutlersinnaavaa. Havari grosse atuut-sillugu umiarsuaatileqatigiiffik usilersu-isartullu usit assartuinnermilu atortut ajoqusersimasut kiisalu umiarsuup kaanngartinniarneqarnerani aningaasartuutaasut ataatsimut assigiimmik akilissavaat.

- Taamaattoqartillugu sillimmasersimannissaq pingaaruteqartorujussuuvuq. Sillimmasersimannngikkaanni aningaasartuutit tamaasa sullitap nammineq akilissavaat.

Aningaasat annertussusaat suliamiit suliamut assigiinneq ajorput. Vega Sagittarius-imut tunngatillugu 80%-nik annertussuseqarnissaa dispachørip piumasarivaa.

- Ikkarlinnermut atatillugu usit qa-qugukkuut umiarsuarmiit usingiarneqassanersut, sumut inissinneqassanersut qa-qugukkullu sullitanut tunniunneqassanersut sunniuteqaqataaffigisimannngilarput. Tamanna umiarsuarmik ikkarlittumik ingerlatsisussat dispachørilla aalajangigassarivaat.

- Ikkarlinnerneq uagutsinnut assut unammillernartoqarsimavoq. Umiarsuarmut inniminniisimasut 900-jut misaanniipput, sulilu sullitagut dispachørilu attaveqatigivagut. Usit sullitanut ingerlateqqitassat arlaqartut sulitigumivagut. Maanna sullitagut nassiussatik tiguniarlugit pappilissat nassiunneqarsimasut immersoriarlugit dispachørimut nassiuttussanngorpaat, Dora Drechsel oqarpoq.

- Taamaattumik oqaatigeriikkattut, sillimmasiinnissaq pingaaruteqarpoq. Taamaallilluni arlaannik pisoqassappat sullitagut ajuusaarutissaqarpallaarnarvianngillat, allaffimmi pisortaq oqarpoq.

LARS SVANEKER

Tegn forsikring - så du er godt dækket

Ved at tegne forsikring kan du slippe for mange ærgelser

Af Irene Jeppson

Hvorfor er det vigtigt at tegne forsikring? Hvad sker der, hvis ikke jeg gør?

Svarene har kontorchef i Royal Arctic Lines forsikringsafdeling, Dora Drechsel.

- Det er altid vigtigt at tegne forsikring når man får transporteret gods. Som ejer af godset er du ansvarlig for dine egne ting. Hvis du ikke er forsikret, er du afhængig af at en ansvarsforsikring med sine ansvarsbegrænsninger dækker dine skader.

I Royal Arctic Line baseres erstatninger for skader på søloven. Denne dækker ikke nødvendigvis kundens krav fuldt ud. Erstatningen beregnes efter pr. kilo beskadiget gods, eller pr. skadet kolli (enhed).

- Derfor er det vigtigt, at have tegnet transportforsikring, så man kan få dækket sine skader fuldt ud, når uheldet er ude, siger Dora Drechsel.

- En forsikring er egentligt ikke dyr. Når kunderne kommer for at sende deres fragt, får de tilbuddet om at tegne forsikring. Det er ikke obligatorisk, men det er en god ide at overveje.

- Det er desværre først når uheldet er ude, at folk tænker på, at de skulle have tegnet forsikring.

Havari grosse

Den 15. august stødte Vega Sagittarius på grund lidt udenfor Nuuk. Skibet var chartret af Royal Arctic Line. Nogle dage efter blev der erklæret havari grosse.

- Et rederi kan erklære havari grosse, når der er afholdt ekstraordinære omkostninger til gavn for både skib og last i en nødsituation, som for eksempel grundstødning. For havari grosse hæfter rederen og ladningsejerne solidarisk, for de samlede skader på gods og transportmateriel, samt for de omkostninger der påløber i forbindelse med at bjerge skibet.

- I sådan en situation er det utroligt vigtigt at have tegnet forsikring. Hvis man ikke har tegnet forsikring, er det kunden alene der skal betale for omkostningerne.

Beløbet varierer fra sag til sag. I forbindelse med Vega Sagittarius for-

langte dispachøren, at beløbet skulle være på 80 procent af værdien af det gods som kunden havde ombord.

- I forbindelse med grundstødningen har vi ikke haft indflydelse på hvornår godset skulle tages fra borde, hvor det skulle placeres og hvornår kunderne skulle modtage deres gods. Den beslutning har alene ligget hos bjærgningsselskabet og dispachøren.

- Vi har haft store udfordringer i forbindelse med grundstødningen. Vi havde knap 900 bookinger på skibet og vi er stadig i gang med dialogen med vore kunder og dispachøren. Vi har stadig en del gods til kunder som endnu ikke er blevet frigivet. Det er nu op til kunderne at sørge for at udfylde de fremsendte papirer og sende dette til dispachøren, for at få frigivet deres gods, siger Dora Drechsel.

- Derfor er det som sagt vigtigt at tegne forsikring. Det vil spare kunden for mange ærgelser, hvis uheldet skulle være ude, understreger kontorchefen.

Vega Sagittarius-ip ikkarlinna

ROYAL ARCTIC LINE

AUGUSTIP 15-IAT

Ullaakkut nalunaaqutaq arfineq-marlunut Vega Sagittarius Nuummiit Aasiaat tunngaanut aallarpoq. Akunnerup ataatsip affaalu qaangiummat umiarsuaq Nuummiit kimmut 12 sòmilit missaani ikkarlissimasoq nalunaarutigineqarpoq.

Politiit aamma Grønlands Kommando umiarsuarmut attaveqarput, nalunaarutigineqarporlu inunnik ajoqusertoqarsimanngitsoq, uuliakoortoqarsimanngitsoq, umiarsuarlu immassimanngitsoq.

AUGUSTIP 16-IAT

Vega Sagittarius ikkarlummiit nammineq kaanngartinniarneqarpoq, tamannali iluatsinngilaq. Umiarsuaq kaanngartinniar-

lugu umiarsuarnik ikkarlittunik ingerlatitsisartut umiarsuaatileqatigiiffiup isumaqatigiissuteqarfigivai.

AUGUSTIP 17-IAT

Illoqarfiit ikkarlittogarneranik eqqugaasut allatut pilersorneqarallarnissaat pillugu Royal Arctic Line pilersaarusiorpoq.

AUGUSTIP 23-IAT

Vega Sagittarius-ip Havari Grosse atuutilerpaa. Imaappoq usinik piginnittut umiarsuup usillu annanniarneqarnerannut aningaasartuutaasussat akisussaaqataaffigissavaat – akisussaaqataanermi aningaasat amerlassusiat annerpaamik usit nalingatut amerlatigisarput.

Vega Sagittarius suli ikkarleqqavoq. Umiarsuup kaanngartinniarnissaanut suliassat tamaasa umiarsuarnik ikkarlittunik ingerlatsisartut, Smit Salvage paarivaat. Umiarsuaq containerinik imaarneqassaaq. Arctic Base Supply ikiuunnissamut attarorneqarpoq – tamannalu isumaqarpoq containerit nunamut pitinnissaanik ulloq unnuarlul sulisussanik Royal Arctic Havneservice-mi kranilerisunik sulisunillu attarortoqarpoq.

Containerit nunamut apuunneqarunik toqqorsivinnut inissinneqassapput. Umiarsuaq ikkarlitsillugu ingerlatsisartunut sullitat ataasiakkaat aningaasartuutissaat paasiniallugu usit tamarmik Vega-p silimmasiisarfianit misissorneqassapput.

Vega Sagittarius-ip ikkarlinnerata kingorna illoqarfiit eqqugaasut qanoq pilersorneqarallarsinnaanersut pil-lugu tuaviortumik pilersaarusiortoqarpoq.

Efter Vega Sagittarius' grundstodning blev der hurtigt arbejdet for alternative planer omkring forsyning af de byer der blev ramt af grundstodningen.

Massakkorpiaraq nalugallarparput qaqu-gu tamanna naammassineqassanersoq – qaqugulu Smit Salvage-p Vega Sagittarius kaanngartinniarsarissaneraa.

AUGUSTIP 29-IAT:

Ullaaq umiarsuarnik ikkarlittunik ingerlat-sisartup, Smit Salvage-p Vega Sagittarius kaanngartippaa. Umiarsuaq nammineer-luni Nuummur ingerlaarpoq. Uuliakuun-gilaq.

AUGUSTIP 31-IAT

Vega Sagittarius nunatsinniit aallarpoq. Umiarsuaq Nuummur aallarnissaminut akuerisaavoq, arfininngornermilu ullaak-kut aallassalluni.

Vega Reederei-mi pisortaq, Arne Brügge: - Umiarsuup Nuummur aallar-nissaminut akueritinnera assut nuannaar-rutigaarput, umiarsuarmillu kaanngartit-sinermi ikiuuttut tamaasa qutsavigerusup-pagut. Usinut tunngatillugu qaqugorpiaq tunniunneqarnissaanut suli ulluliisinaan-ngilagut. Nalunngilarput Royal Arctic Line-p Kalaallit Nunaanni sullitaanut ta-manna pisariussersuutaasoq, kisianni ner-iorsuutigisinnavaarput sapinngisarput naa-pertorlugu usit tuaviornepaamik tunni-unneqarnissaat sulissutigineqarmat.

- Vega Sagittarius Europap avannaatungaani amutsivimmur ingerlaarpoq, su-lili amutsivik sorliussanersoq aalajanger-neqanngilaq, Arne Brügge oqarpoq.

SEPTEMBARIP 13-IAT

Usit agguanneqalerput, kisianni suliaq sivilissuaq.

Kiisami Royal Arctic Line-p eqqar-tuussissuserisoq peqatigalugu sulissute-qarnermik dispachøri, umiarsuarmik ikkarlittumik ingerlatsisut kiisalu umiar-suup piginnittua sillimmasiisarfialu isuma-qatigalugit usit containeriniit assartorne-qarnissaa iluatsilerpoq.

Vega Sagittarius' grundstødning

Vega Sagittarius augustip 15-iani Nuup avataani ik-karlippoq. Augustip 29-iani umiarsuaq kaangartin-neqarpoq tamatumalu kingorna nammineq Nuummut ingerlaarluni. ▶

Vega Sagittarius stødte på grund den 15. august lidt udenfor Nuuk. Den 29. august kom skibet fri fra skæret og kunne herefter ved egen hjælp sejle til Nuuk.

15. AUGUST

Vega Sagittarius sejler fra Nuuk mod Aasiaat klokken 7 om morgenen. Halvanden time efter bliver det meddelt at skibet er sejlet på grund, cirka 12 sømil vest for Nuuk.

Politiet og Grønlands Kommando er i kontakt med skibet, som meddeler at der hverken er personskade, olieudslip eller vandindtrængen.

16. AUGUST

Vega Sagittarius forsøger ved egen hjælp at komme fri fra skæret, men det lykkes ikke. Rederiet indgår en aftale med et

bjærgningsselskab om at løse opgaven.

17. AUGUST

Royal Arctic Line arbejder på alternative planer omkring forsyning af de byer der er ramt af grundstødningen.

23. AUGUST

Vega Sagittarius erklærer Havari Grosse. Det betyder, at ejerne af godset er med til hæfte for udgifterne til en bjærgning af både skib og gods ombord – der hæftes maksimalt med et beløb svarende til godsets værdi.

Vega Sagittarius ligger fortsat på

grund. Alt arbejdet med skibet er lagt i hænderne på bjærgningsselskabet Smit Salvage. Skibet tømmes for containere. Den opgave er Arctic Base Supply hyret til at hjælpe med – og det betyder at der er lejet kranførere og mandskab hos Royal Arctic Havneservice, som arbejder i døgndrift for at få containerne i land.

Når containerne bringes i land, stilles de i depot. Alt godset skal gennemgås af Vegas forsikringsselskab for at kunne opgøre de enkelte kunders del af udgifterne til bjærgning.

Hvornår denne proces er afsluttet – og hvornår Smit Salvage vil gøre et forsøg

på at trække Vega Sagittarius fri, ved vi ikke på daværende tidspunkt.

29. AUGUST

Det er lykkedes for bjærgningsselskabet Smit Salvage, at få Vega Sagittarius fri fra skæret. Skibet kan ved egen hjælp sejle til Nuuk. Der er ikke konstateret noget olieudslip under operationen.

31. AUGUST

Vega Sagittarius sejler fra Grønland.

Skibet har fået tilladelse til at forlade Nuuk og sejler fra Nuuk lørdag morgen.

Direktør i Vega Reederei Arne Brü-

ge: - Vi er meget glade for at skibet nu har tilladelse til at sejle fra Nuuk, og vi vil gerne takke alle de der deltog med at få skibet fri. Hvad angår kundernes gods, er det desværre stadig ikke muligt at give en præcis dato for, hvornår godset kan udleveres. Vi ved det ulejliger mange af Royal Arctic Lines kunder i Grønland, men vi garanterer, at vi gør alt hvad vi kan for at sikre en hurtig frigivelse af godset.

- Vega Sagittarius sejler mod et værft i Nordeuropa, men hvilket værft er ikke afgjort endnu, siger Arne Brügge.

13. SEPTEMBER

Frigivelse af gods påbegyndt, men det er en lang proces.

Det ser ud til endelig at være lykkedes for Royal Arctic Line sammen med en advokat på højtryk at få dispatchøren, bjærgningsselskabet samt skibets ejer og forsikringsselskab, til at udlevere frigivet gods til videre transport fra containerne.

Umiartortuusussaangikkaluarpoq

Eli Kúitse-p timmisartortartunngornissani sinnattorisarsimavaa – angajoqqaavisali allatut perusussimavaat

Allaaserinnittoq Irene Jeppson

- Timmisartortartunngornissara sinnattorisarsimavara. Angajoqqaakkali isumaqarsimapput umiartortuusasunga, 48-nik ukiulik, Eli Kúitse oqarpoq.

- Taamani angajoqqaat aalajangiisarpur, meeqqat oqartussaassuseqanngillat. Taamaattumik imarsiormik ilinniarfimmi atuallerpunga.

Eli Kúitse Tasiilami inunngorlunilu peroriartorpoq. 10. klassi naammassigamiuk pisiniarfimmi suliffittaarpoq.

- Ukiut sisamat pisiniarfimmi sulereerlunga KGH-p umiarsuaataani Blåsiden-imi suliffittaarpunga. Tassa 1983-mi. Ataataga umiarsuup naalagaavoq, taamaattumillu umiartorlunga aallarnera uanut nutaajunngilaq.

Ukiup tullissaa imarsiormik ilinniarfimmut ilinniaripooq.

- 1984-mi Paamiunut pivunga qaammatillu tallimat taqqavunnaqqippunga, tamatumuuna fiskeskipper af 3. grad-mut ilinniarilunga.

- Umiarsuarnut assigiinngitsunut ilaasarnikuuvunga, ilaatigut Netsiden, Anders Olsen aamma Anders Mikkelsen. 1998-mi Royal Arctic Line-mi sulilerpunga, 2002-milu Johanna Kristinami umiarsuup naalagaatut sulilerlunga.

Pisussaassutsimik eqquutsitsisoq

- Ataataama ilitsersuunnikuuaanga suliffiga pingaartittassagiga. Suliffimmut inortuinnginnissaq assut pingaartittarpaa. Uannut perosaanera pissutaalluni pisussaassutsimik eqquutsitsisuuvinga.

Ukiuni kingullerni 28-ni umiarsuarni assigiinngitsuni sulisaminni katillugu akunneq ataaseq ataallugu inortuinikuuvunga. Suliaqaannavinnissara nuannarivara. Suliaqartuernerata ingerlatippaanga. Umiartunngikkaangama illorput iluarsaaterujoortarpara, Eli Kúitse oqarpoq.

Atorfik: Umiarsuup naalagaa

Ateq: Eli Kúitse – aamma taaneqartarpoq Kuuttakaa

Suliffik: Umiarsuaaraq nunaqarfiliartaat Tasiilami nunaqarfinilu angalasartooq Johanna Kristina

Sunnigiffik: Ilaquttakka. Nulialalu ukiut 20-it nalunngisariippugut. Inuiattut ullorsiorluta naapinnikuuvugut, taamanili aapparilerluta. Aggustip 31-iani ukiut 15-it katiffissiorpugut. Sisamanik meeraqarpugut marlunnillu ergutaqarluta.

Skulle ellers ikke være sømand

Eli Kúitse drømte om at blive pilot – men forældrene ville det anderledes

Af Irene Jeppson

- Min store drøm var at blive pilot. Men mine forældre mente, at jeg i stedet skulle være sømand, siger 48-årige Eli Kúitse.

- Dengang var det forældrene der bestemte og børnene havde ikke noget at skulle have sagt. Derfor endte det med, at jeg startede på søfartsskolen.

Eli Kúitse er født og opvokset i Tasiilaq. Efter 10. klasse fik han arbejde i butikken.

- Efter fire år i butikken fik jeg hyre på KGH-skibet Blåsiden. Det var i 1983. Min far var skipper, så det var ikke nyt for mig at komme ud af sejle.

Året efter tog han på søfartsskole.

- Jeg kom til Paamiut i 1984 hvor jeg var i fem måneder. Et par år efter tog jeg af sted igen – denne gang for at læse til fiskeskipper af 3. grad.

- Jeg har sejlet med flere forskellige skibe, blandt andet Netsiden, Anders Olsen og Anders Mikkelsen. Jeg blev ansat i Royal Arctic Line i 1998 og i 2002 blev jeg ansat som skipper på Johanna Kristina.

Pligtopfyldende

- Min far lærte mig at værdsætte mit arbejde. Han satte en ære i ikke at komme for sent til arbejdet. Hans opdragelse har gjort, at jeg er meget pligtopfyldende. I de 28 år jeg har sejlet med forskellige skibe er jeg sammenlagt kommet for sent i under en time. Jeg skal helst lave noget hele tiden. Det er det der holder mig i gang. Når jeg ikke sejler vedligeholder jeg vores hus, siger Eli Kúitse.

Stilling: Skipper

Navn: Eli Kúitse – også kaldet Kuuttakaa

Arbudssted: Bygdeskibet Johanna Kristina der sejler mellem Tasiilaq og byggerne

Fritid: Min familie. Jeg og min kone har kendt hinanden i 20 år. Vi mødtes på nationaldagen og har været sammen siden. Vi havde 15 års bryllupsdag den 31. august. Vi har 4 børn og 2 børnebørn

Johanna-mut ilaaneq

Nunaqarfiliartaat Johanna Kristina Tasiilap
nunaqarfiisa akornanni assartuussisarpooq

Allaaserimittoq Irene Jeppson

Ullaakut aqqarngup qaangilaaraa nunaqarfiliartaammut Johanna Kristinamut ilaalluta Kulusummiit aallarpuq.

Umiarsuaaraq nunaqarfimmiunut nasiusanik tunniussiatorluni nunaqarfim-meeqqammerpoq, maannalu Tasiilamut uteqqilerluni. Angalaneq akunnerup ataatsip affaanillu sivissusilik.

Johanna Kristina Tasiilami angerlarsimaffeqarpoq. Ataasinngornerit tamaasa Sermiligaamukartarpoq. Sapaatip akunnerrata ingerlanerani Isortoq, Kulusuk, Tiniteqilaq aamma Kuummiut tikittarpai.

Uani angalanermi 62-nik ukiulik, Mikael Kristiansen nunaqarfiliartaammi naalagaavoq.

- Meeraallunga angallatit 30-36 fods-it najugaqarfitsinnut tikittarput, taamanili umiarsuarni inuttat alutorisalerpakka. Eqqarsartarsimavunga ullut ilaanni angallatit taakku arlaannut ilaalluni qanoq nuannertigissagaluarner-soq.

Johanna Kristina 1960-mi sananeqarpoq. Ulluinnarni umiarsuaaraq arfinilinnik inuttaqartarpoq. Ullumikkulli igasuat napparsimammat tallimaannaapput.

Mikael Kristiansen 1999-mili Johanna Kristina-mut ilaalersimavoq, ukiorlu ataaseq qaangiummat, 2000-mi umiarsuaqqami naalaganngortinneqarluni. Mikael najugaqarfimmi Umiarsuarni neersuuvoq.

- Ataataga piniartuusimavoq. Atuarnikuunngisaannarpunga. Taamani piniagasat sumiiffiini najugaqartarput, taakkulu malillugit nuuttarlutik.

Mikael Kristiansen 18-nik ukioqarluni umiartortutut ilinniariarluni Danmarkil-artitaavoq.

- Uanga nammineq qinigarinnngilara. Taamani akerliusoqarneq ajorpoq. Oqaatigineqartut malinneqaannartarput. Taamaattumik 1968-mi umiartortutut ilinniariarlunga Esbjerg-liarpunga.

- Ukioq ataaseq qaangiummat umiartortut atuarfianni ilinniartitsisuma umiarsuarmut umiartornermik sungiusarfiusumut ingerlaqqinnissara piumasaraa. Taamani oqarasuaatit qaqutigooortuupput. Angajoqqaakkali allapput umiarsuarmut ikinissara nuannarinagu. Ingerlaannaq nu-natsinnut angerlarlunga ilaqutariit isumaginissaannut ikiuiartoqquneqarpunga.

Angerlartariaqarsimavoq

Ataataata aalajangernerata kingorna Mi-

kael Kristiansen ilaquttani ornillugit utertariaqarsimavoq. Qatanngutigiiit qulit akornanni nukappiaqqani angajullersaagami ilaqutariit isumaginissaanut ataatanikiussallugu pisussaasimavoq.

- Naak ilaquttakka ikiorartorlugit angerlalarlunga piniartunngunngilara. Kisianni ingerlaannartumik Tasiilami suliffissarsivunga, kingusinnerusukkullu satteskipper 1. aamma 2.grad tiguartorlugit Nuummut aallarlunga.

- Naak meeraallunga sinnattorisimanngikkaluarlugu ullumikkut umiarsuarmi naalakkatut sulinera ajorinnngilara. Umiartortutut inuuneq nuannareqaara. Umiartunngikkaangama piniariartarpunga ukior-nissaanullu pilisarlunga. Tiniteqilaami illoqarpugut akulikitsumik ornittakkatsin-nik, Mikael Kristiansen oqarpoq.

Mikael Kristiansen nuliulu sisamanik meeraqarput arfinilinnillu erngutaqarlutik.

- Umiarsuaq angalanngikkaangat aserfallajaallisartarparput. Aasaq umiarsuaq qalipakkatsigu nutaatut isikkoqalersillugu.

- Naak piffissami qaninnerusumi pinaviannngikkaluartoq umiarsuartaarnissarput qilanaarvarput. Maanna Johanna Kristina pisoqalilerpoq taarsertariaqalerlunilu, Mikael Kristiansen oqarpoq.

Akunnerup ataatsip affaalu qaangiummat nunaqarfiliartaat Tasiilamut apuuppoq, tassanilu usingiarneqariarluni angalanissap tullianut piareersarneqassaaq.

Med Johanna på farten

Bygdeskibet Johanna Kristina sejler mellem Tasiilaq og bygderne med gods

Af Irene Jeppson

Lidt over klokken 11 om formiddagen sejler vi fra Kulusuk med bygdeskibet Johanna Kristina.

Skibet har lige været i bygden for at levere gods til indbyggere og nu skal hun tilbage til Tasiilaq. En tur på knap halvanden time.

Johanna Kristina har base i Tasiilaq. Hver mandag går turen til Sermiligaaq. I løbet af ugen besejler hun Isortoq, Kulusuk, Tiniteqilaq og Kuummiut.

På denne tur er det den 62-årige Mikael Kristiansen der er skipper ombord.

- Da jeg var barn plejede der at komme 30-36 fods fartøjer til vores bosted og allerede dengang så jeg op til besætningsmedlemmerne. Jeg tænkte, at det kunne være en oplevelse at få lov til at sejle med disse fartøjer en dag.

Johanna Kristina blev bygget i 1960. Til dagligt har skibet en besætning på seks. I dag er de dog kun 5, da kokken er syg.

Mikael Kristiansen har sejlet med Johanna Kristina siden 1999. Året efter, i 2000, blev han udnævnt til skipper. Han kommer fra bostedet Umitsuarsui.

- Min far var fanger. Jeg har aldrig gået i skole. Dengang boede man der hvor fangstdyrene var og man flyttede i takt med dyrene.

Som 18-årig blev Mikael Kristiansen sendt til Danmark for at gå på søfartsskole.

- Det var ikke mit eget valg. Dengang gjorde man ikke modstand. Man gjorde bare hvad der blev sagt. Så jeg rejste til Esbjerg i 1968 for at gå på søfartsskole.

- Året efter syntes min lærer på søfartsskolen, at jeg skulle fortsætte på skoleskib. Dengang var telefoner sjældne. Mine forældre skrev dog tilbage og sagde, at det var en dårlig ide. De bad mig om straks at komme tilbage til Grønland så jeg kunne hjælpe min far med at forsørge familien.

Måtte rejse tilbage

Faderens beslutning betød, at Mikael Kristiansen måtte rejse tilbage til familien. Ud af en søskendeflok på 10 og som den ældste dreng i flokken var han pålagt at hjælpe faderen med at forsørge familien.

- Selvom jeg vendte tilbage for at hjælpe familien, blev jeg aldrig fanger. Istedet fik jeg straks arbejde i Tasiilaq og senere rejste jeg til Nuuk for tage sætteskipper af 1. og 2. grad.

- I dag har jeg det fint med, at jeg blev skipper selvom det ikke var min barnedrøm. Jeg nyder faktisk livet på havet. Når jeg ikke sejler tager jeg på jagt og samler forråd til vinteren. Vi har et hus i Tiniteqilaq som vi tager hen til jævnligt, siger Mikael Kristiansen.

Mikael Kristiansen og hans kone har 4 børn og 6 børnebørn.

- I de perioder hvor skibet ikke sejler, vedligeholder vi skroget. Her i sommers har vi malet skibet så det fremstår som nyt.

- Vi glæder os til at få et nyt skib selvom det ikke bliver i den nærmeste fremtid. Nu er Johanna Kristina ved at blive gammel og trænger til at blive skiftet ud, siger Mikael Kristiansen.

Efter halvanden times sejlads ankommer skibet til Tasiilaq hvor hun losses og gøres klar til næste rejse.

Mikael Kristiansen er skipper ombord på bygdeskibet Johanna Kristina der sejler på Østgrønland.

Håndkludder
Gæsterut ifugumliartagaq

Umiartorneq nuannareqaa

Søren Jensen 65-nik ukioqarpoq nunaqarfinnullu ilaasar-taammi Johanna Kristinami matrositut sulilluni

Allaaserinnittoq Irene Jeppson

- Meeraallunga umiarsuit nunaqarfimmut tikikkaangata isiginnaar-tuartaarpakka. Ullut ilaanni uanga nammineerlunga umiarsuarmi nikorfaniissara takorloortarsimavara, Søren Jensen oqarpoq.

1983-mi umiartortunngorpoq. 2005-mi Royal Arctic Line-mi atorfinippoq, Johanna Kristina-milu matrositut sulillerluni.

Søren Jensen Tasiilami inunngorpoq, nunaqarfimmi maanna inuerussimasumi Ikkatsermi peroriartortuni.

- 60-kkunni Tasiilamut uteqqippugut. Taamani piniagassat malinneqartarput. KGH-p umiarsuaata nunaqarfimmut tikittarnera eqqaamavara. Umiarsuup inuttai qummut isigisarpakka takor-loorlugulu siunissami uanga aamma ilaasalerumaarlunga.

Takorluugara piviusunngorpoq ullumikkullu nunaqarfimmiit nu-naqarfimmut nassiussanik nunaqarfimmiunut assartuussisarpu-nga.

Søren Jensen ukiut arfineq-aappassaat Johanna Kristina-mi ilaavoq. Umiarsuup nunaqarfiit Tasiilap eqqaaniittut sapaatit akun-neri marlukkaarlugit sullitarivai.

- Maajip qeqqaniit novemberip naanerata tungaanut angala-sarpugut. Uanga matrositut sulininni umiarsuaq avalaleraangat imaluunniit tulaleraangat ikiuuttarpunga.

Umiarsuup qaavani assigiinngitsutigut ikiuuttarpunga aammalu lasti eqqiarneqaleraangat ikiuuttarlunga.

- Soraaminngormissannut piareersimangilanga. Neriututigila-uarpara ukiut arlallit suli sulisinaanissannut periarfissinneqassal-lunga. Ulloq taanna soraaminngoruma erneru ikiorlugu piniariaqa-tigisalisavara. Erneru angallateqarpoq piniariaqatigiittarpugullu.

Atorfik: Matrosi

Ateq: Søren Jensen

Suliffik: Nunaqarfinnut ilaasartaat, Johanna Kristina

Ilaquttat: Nulianilu pingasunik meeraqarput arfineq-pingasunillu erngutaqarlutik.

Sunngiffik: Sunngiffimmi piniariartarpoq. Aalisarluni, puisinniarlu-ni imaluunniit tikaagullinniarluni.

Elsker livet ombord

65-årige Søren Jensen sejler som matros på byg-deskibet Johanna Kristina

Af Irene Jeppson

- Som barn spejdede jeg altid efter skibene når de kom til bygden. Jeg drømte om selv at få lov til at stå på et skib en dag, siger Søren Jensen.

Han begyndte at sejle i 1983. I 2005 blev han ansat i Royal Arctic Line hvor han fik hyre som matros på Johanna Kristina.

Søren Jensen er født i Tasiilaq. Han voksede op i den ny nedlagte bygd Ikkatseq.

- Vi flyttede tilbage til Tasiilaq i 60'erne. Dengang fulgte man fangstdyrene. Jeg kan huske når KGH's skib kom til bygden. Jeg så op til besætningen og drømte om selv at få lov til at sejle med engang. Min drøm er gået i opfyldelse og i dag er det mig der sejler fra bygd til bygd med gods til bygdens indbyggere.

Søren Jensen sejler på 7. år med Johanna Kristina. Ski-bet betjener bygderne omkring Tasiilaq med 14 dages ro-tation.

- Vi sejler fra midt i maj til slutningen af november. Som matros hjælper jeg til når skibet skal sejle eller når skibet ankommer til kaj. Jeg hjælper med alt arbejde på dækket og hjælper også til, når lasten skal rengøres.

- Jeg føler mig slet ikke klar til at blive pensioneret. Jeg håber jeg kan få lov til at arbejde et par år endnu. Den dag jeg går på pension, skal jeg hjælpe min søn med at gå på fangst. Han har en båd og vi plejer at tage på jagt sammen.

Stilling: Matros

Navn: Søren Jensen

Arbejdssted: Bygdeskibet Johanna Kristina

Familie: Sammen med konen har de tre børn og 8 børnebørn.

Fritid: Tager på fangst i fritiden. Fisker, går på sæl-jagt eller sildepisker-fangst.

Allaffik eqqiluutsuutippaa

43-nik ukiulik Elvira "liliveera" Gyllich Tasiilap umiarsualivi- ani eqqiaasutut sulivoq

Allaaserinnittoq Irene Jeppson

- Pitsaasunik suleqateqarpunga paasinilluartunik tusarnaarsin-
naasunillu. Immitsinnut ataqqivugut umiarsualivimmilu pitsaasunik
avatangiiseqarusulluta ikioqatigiittarluta, Elvira Gyllich oqarpoq.

- Allaffimmi tukakkaangat tamanut naammagisimaarnartumik
ajornartorsiut tamatta iluarsivigipallattarparput.

Elvira Gyllich naqinnernik ilisarsisinnaanngilaq, taamaattumillu
ilinniagaqarsimanani.

- Ajoraluartumik atuarsinnaanangalu allassinnaanngilanga,
taamaattumillu ilinniagaqarnissannut periarfissaqarsimananga.
2006-mili eqqiaasutut sulilerpunga.

- Sivikitsumik unitseriarlugu 2011-mi suliffinnut uteqqippunga.
Suleqatikka suliffigalu assut nuannarivakka.

- Eqqiaanermut pikkorissassagunarpunga, taannalu assut
qilanaarivara.

Elvira Gyllich ataasinngornermiit tallimanngornermut nalu-
naaqutaq ullaakkut arfineq-pingasuniit ullup-qeqqata tungaanut
sulisarpoq.

- Ullut tamaasa eqqiaaneq, asaaneq, sullisinillu errorsineq suli-
assarisarpakka. Ullup-qeqqanut soraaraangama angerlarlunga
assassortarpunga. Sapangaaqqerisarlunga, tutut nassui atorlu-
git pinnerasaasiarlunga, alersinik nuersaallunga, atisanik ilaartiteril-
lunga allarpassuarnillu suliaqarlunga.

Uinilu Isak marlunnik meeraqarput. Niviarsiaaraq aqqaneq-mar-
lunnik ukiulik nukappiararluta qulingiluanik ukiulik.

Atorfik: Eqqiaasoq

Ateq: Elvira Gyllich

Suliffik: Havneservice Tasiilaq

Sunngiffik: Ilaquttani ilagalugit. Assassorujoorneq.

Hun holder kontoret rent

43-årige Elvira "liliveera" Gyllich arbejder som rengøringsassistent på havnen i Tasiilaq

Af Irene Jeppson

- Jeg har nogle rigtig gode kolleger der er forstående og
lyttende. Vi respekterer hinanden og hjælper hinanden med
at have et godt miljø på havnen, siger Elvira Gyllich.

- Hvis det roder på kontoret er vi alle hurtige til at gøre
noget ved problemet til alles tilfredshed.

Elvira Gyllich er ordblind og derfor har hun ikke taget en
uddannelse.

- Jeg kan desværre ikke læse og skrive og derfor har
jeg ikke haft mulighed for at tage en uddannelse. Jeg har
været ansat som rengøringsassistent siden 2006. Jeg
stoppede - for en kort periode og kom tilbage til jobbet i
2011. Jeg holder meget af mine kolleger og mit arbejde.

- Jeg skal muligvis på noget rengøringskursus og det
glæder jeg mig rigtigt meget til.

Elvira Gyllich møder mandag til fredag fra klokken 8 til
12.00.

- Mine daglige arbejdsopgaver består i at gøre rent,
vaske gulv og vaske arbejdstøj. Når jeg får fri klokken 12
tager jeg hjem og laver håndarbejde. Jeg syer perler, laver
smykker af rensdyrgevir, strikker strømper, lapper tøj sam-
men og meget andet.

Privat er hun gift med Isak og sammen har de to børn.
En pige på 12 år og en dreng på 9 år.

Stilling: Rengøringsassistent

Navn: Elvira Gyllich

Arbejdssted: Havneservice Tasiilaq

Fritid: At være sammen med familien. Hygge med hånd-
arbejde.

Aqqaluk Ittumi sapiitsut

Umiarsuup naalagaa Lars Andersen aamma matrosi Søren Mikaelen suleqammik annaassipput

Allaaserimittoq Irene Jeppson

Arfininngornermi 1. september nunaqarfiliartaatip Aqqaluk Ittup Qaortumilu tulattarfiup akornanni inummik imarmut nakkartoqarpoq. Inuk annaniarluni nammineerluni qaquisinnaasimanngilaq. Søren Mikaelen aamma Lars Andersen sukkasuumik qisuariarsimanngitsuuppata suleqataata inuunini annaasimassagalarpa.

Søren Mikaelen: - Innareerlunga tassanngaanaq eqqumiitsumik kasutortoqarpaluttoq tusaalerpara. Isumaqarlunga umiarsuup qaavaniit nipi tusaallugu. Majuarpunga sunaanersoq alakkarlugu. Suaartarpunga ”hallooo”, kisianni qisuariartoqanngilaq. Tassanngaannarlu ataaniit akisoqarpoq.

Søren Mikaelen-ip paasilerpaa suleqatini imarmut nakkarsimasooq. Imaaniippoq umiarsuarmullu kasuttorluni nipiliortitsilluni pisoqarneranik ilisimatitsiniarsarluni.

- Tuaviinnaq ammukarfigaara qaqqinniarilerlugulu, kisianni oqimaappallaarpoq. Assakaasuumik nikorfaffigisinnaasaanik ningitsigaluarpunga, kisianni nukeqannginnami atorsinnaanngilaa. Uteqqikkiarlunga qilerummik aallerpunga taassuminngalu timaa kaajallallugu qilerlugu morsunnginniassamat. Paasilerpara uanga nammineerlunga iliuseqaqqissinnaajunnaarlunga, allamillu ikiorteqartariaqarlunga.

Unnuakkut nalunaaqutaq 04.20-nngortoq Søren Mikaelenip mobilini pissarsiareriarlugu umiarsuup naalagaa Lars Andersen sianerfigaa.

Minutsit arlalialunnguit qaangiummata Lars Andersen tikiuppoq, marluullutillu suleqatertik imaaniit qaquinialerpaat

Politiit qatserisartullu kalerrinneqarput

Lars Andersen: - Suleqaterput umiarsuup sinaanut niaqua imaanut morsusinnaajunnaarlugu pitupparput, Søren

Mikaelenilu qinnuigaara arpulluni qatserisartunut kalerrissaarut tooriartoqullugu. Taamaalinerani suleqatitta inuunini annaanniarunnaarsimavaa. Oqartuarpoq sapilerluni, uanga suuarterlugu nilliaffigaara uumatiinnarusullugu.

Tamatuma kinguinngua politiit aamma qatserisartut tikiupput.

Inuit tallimaallutik ajutoorsimasooq nunamut qaqqippaat. Piffissami tassani assut nillertissimavoq noqartaqattaarlunilu.

Lars Andersen talittarfimmi ikiueqqaarpoq. Ambulance tikiummat inuk sukkaanaq napparsimavimmuot ingerlanneqarpoq.

Søren Mikaelen: - Misigisaq assut tupannarpoq, nuannaarutigaaralu Larsi taamak periataallaqqitsigimmat uangalu ikioriartorluna. Uanga aatsaat arpattumik taamak oqilatigisuumik takuvunga. Ingerlaannangajalluni sianerfiganni tikiuppoq.

Lars Andersen: - Ambulancit, politiit aamma qatserisartut ingerlareemata ingilluta eqqissisarpuqut cigarettimik pujortarluta. Suulut innaqqippooq uangalu angerlarpunga. Nalunaaqutaq arfineq pingasunut suliartoqqippugut.

Soorunami misigisaq tamatsinnut annilaarnarpoq taamaattumillu marluulluta ilaqtariinnik sullissivimmiitarpugut marloriarluta misigisarput pilugu passussisartunik ilinniarsimasunik oqaloqatiginninniarluta.

Umiarsuaaqqap naalagaata Lars Andersenip aamma matrosip Søren Mikaelenip suleqatertik ipilluni ajunaarissaanit annaappaat. ▶

Lars Andersen aamma Søren Mikaelen tamarmik nunaqarfiliartaammi Aqqaluk Ittummi sulipput. Ukioq manna septembarip aallaqqaataani angut imaanut isippooq marluullutillu politiinut aamma qatserisartunut kalerrisaaripput, angullu annaanneqarpoq. ▶

Heltene fra Aqqaluk Ittuk

Skibsfører Lars Andersen og matros Søren Mikaelen har reddet en kollega fra druknedøden

Af Irene Jeppson

Lørdag den 1. september faldt en person i vandet mellem bygdeskibet Aqqaluk Ittuk og kajen i Qaqortoq. Personen var ikke selv i stand til at redde sig op. Hvis det ikke var for Søren Mikaelen og Lars Andersens hurtige indsats, var kollegaen omkommet.

Søren Mikaelen: - Jeg var gået i seng da jeg pludselig kunne høre nogle underlige bankelyde. Jeg troede det kom oppe fra dækket. Jeg gik op for at se hvad det var. Jeg råbte ”hallooo”, men der var ingen der reagerede. Men pludselig var der en der svarede og jeg kunne høre at lyden kom nede fra.

Søren Mikaelen opdagede, at det var en af hans kolleger der var faldet i vandet. Han lå i vandet og lavede bankelyde for at gøre opmærksom på sin situation.

- Jeg skyndte mig ned til ham og prøvede at få ham ombord, men han var alt for tung. Jeg forsøgte at fire et dæk ned til ham som han kunne træde på, men det kunne han ikke på grund af afkræftelse. Jeg kravlede op igen og hentede noget reb, riggede noget tovværk rundt omkring hans krop, så han ikke kunne synke. Jeg indså, at jeg ikke

kunne gøre mere selv, med mindre jeg fik hjælp fra en anden.

Klokken var 04.20 om natten da Søren Mikaelen fik fat på sin mobil og fik kontaktet skibsfører Lars Andersen.

Få minutter efter var Lars Andersen på pletten og sammen forsøgte de at få deres kollega op af vandet.

Politi og brandvæsenet tilkaldt

Lars Andersen: - Vi fik surret vores kollega fast langs skibssiden med hovedet over vandet og så bad jeg Søren Mikaelen om at løbe op for at trykke på brandalarmen. På det tidspunkt havde vores kollega opgivet livet. Han blev ved med at sige, at han gav op. Jeg råbte af ham, for at holde ham i live.

Kort efter kom politiet og brandvæsenet.

Det krævede i alt fem personers indsats at få reddet den nødstedte i land. Han var på det tidspunkt stærkt nedkølet og havde kramper.

Lars Andersen ydede førstehjælp på kajen. Da ambulancen var ankommet, blev personen i hast kørt på sygehuset.

Søren Mikaelen: - Det var en meget chokerende oplevelse. Og jeg er glad

for, at Lars reagerede så hurtigt og kom mig til undsætning. Jeg har aldrig set en løbe så stærk. Han var der næsten med det samme, lige efter jeg havde ringet til ham.

Lars Andersen: - Da ambulancen, politiet og brandvæsenet var kørt sad vi og sundede os og røg en cigaret. Søren gik i seng igen og jeg tog hjem. Vi mødte igen på arbejdet klokken otte.

- Det har selvfølgelig været en dramatisk oplevelse for os begge og derfor har vi været forbi familiecenteret et par gange for at snakke vores oplevelse igennem sammen med nogle professionelle behandlere.

JOHN PASMUSSEN

JOHN PASMUSSEN

Klokken var 04.20 om natten da Søren Mikaelson fik fat på sin mobil og fik kontaktet skibsfører Lars Andersen.

IRENE JEFFERSON

Imaani uuliasiornermi sulisussanik ilinniartitsineq

Arctic Base Supply-ip ilinniartitaanerit arlaqartut 2012-imi ingerlappai, amerlanerillu 2013-imi ingerlanneqassapput

Inuit 30-it sinnerlugit amerlassusillit 2012-imi MMSO assistentit (Marine Mammal and Seabird Observer) ilinniartitaanermik naammassisaqarput. Ilaatigut danskit suliffeqarfuaat Marine Observers aammattaq Nuummi pinngortitaleriffik aamma Mærsk Training Esbjergimiittoq suleqatigalugit.

- Assistentit taakku ilaat pingasut nakkutilliisutut ilinniaq-qinnissartik kissaatigisimavaat taamaattumillu Tuluit Nunaanni piginnaangorsarlutik pikkorissarput iluatsilluartumillu maannakut nakkutilliisutut imminnut taasinaalerlutik, Arctic Base Supply'mi pisortaq Steen O. Hansen oqarpoq.

- Ilinniagaqarnerminnut atatillugu suliffeqarfimmut nunarsuaq tamakkerlugu suliaqarfeqartumut nakkutilliisunik nunarsuarmi tamarmi attartortitsinermik ingerlatsisartunut attaveqalerput. Tamanna tunngavigalugu uagut Arctic Base Supply'mi neriuutigaarput inuit taakku pikkorissut nunarsuarmi arlaanni pissanganartumi suliarturnaarnissaannik.

Piginaasaq alla uuliasiornermi aamma gassisornermi pingaaruteqartoq tassaavoq oqaatsit.

- Taamaattumik 2012-imi suleqaterput assartuineri sulianik ingerlatsisartoq Thomas Møller Tuluit Nunaanni Exe-

terimi oqaatsinut sukumiisumik pikkorissartipparput qaammatinik marlunnik sivisussuseqartumik. Pitsaalluinnartumik ingerlatsereerluni maannakut Thomas Møller utereerpoq ulluinnarni suliasaminik suliaqarnissaminut pitsaanerusumik piginnaaneqalersimalluni aamma uuliasiornermik ingerlatsisunik nunanik tamalaaneersunik - tuluit oqaasii atorlugit - oqaloqateqartarnissaminut pitsaanerulersimalluni.

- Maannakkumut MMSO assistentitta marluk 2013-imi pikkorissarnermut Thomas Møllerip ingerlassimasaanut peqataanissaat pilersaarusioreerparput, taakku tuluit oqaasiinik piginaasaat pitsangorsarniarlutigit. Tamanna siunissami aatsitassarsiornermi tamarmi sulilernissaannut sakkussaavoq pitsaasoq.

- Nuannaarutigaarput Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik qanimut suleqatigalugu taamatut piginaasanik ineriartortitsinermut tapertaasinnaagatta, aamma upperaarpud siunissami Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi suliffeqarnissamut periarfissaqassagaanni aqutissaq tassaasoq ilinniartitaaneq, Steen O. Hansen oqarpoq.

Uddannelse af personale i offshore-branchen

Arctic Base Supply har gennemført flere uddannelsesforløb i 2012 – og flere er på vej i 2013

Mere end 30 personer blev i 2012 uddannet som MMSO-assistenters (Marine Mammal and Seabird Observer). Dels i et samarbejde med det danske selskab Marine Observers samt Naturinstituttet i Nuuk og Mærsk Training i Esbjerg.

- Tre af disse assistenter har ønsket at videreuddanne sig til egentlige observatører og derfor har de været på et kompetencegivende kursus i England med succes, og kan nu kalde sig observatører, siger direktør i Arctic Base Supply, Steen O. Hansen.

- Samtidig med deres uddannelse er de blevet tilknyttet et internationalt selskab som udlejer observatører på verdensplan. Dermed håber vi at Arctic Base Supply kan få disse dygtige mennesker ud at arbejde et spændende sted i verden.

En anden vigtig kompetence er sprog.

- Derfor har vi i 2012 haft vor logistikmedarbejder Thomas Møller på et to-måneders ophold i Exeter i England på et intensivt sprogkursus. Efter veloverstået gennemførelse er Thomas Møller nu tilbage og langt bedre rustet til at klare

de daglige opgaver og føre en bedre dialog med de internationale olieselskaber – på engelsk.

- Vi har allerede nu planlagt at to af vore MMSO-assistenters i 2013 deltager i samme kursus som Thomas Møller for at få opkvalificeret deres kompetencer i engelsk. Det er et godt og nyttigt værktøj i deres fremtidige jobmuligheder indenfor hele mineralsektoren.

- Vi er glade for at kunne bidrage til denne kompetenceudvikling i et tæt samarbejde med Departementet for Uddannelse og Forskning og vi tror på, at uddannelse er en af vejene frem for at kunne deltage i de fremtidige jobmuligheder i Grønland inden for mineralsektoren, siger Steen O. Hansen.

Steen O. Hansen, Arctic Base Supply: - MMSO't suliffeqarfimmut nunarsuaq tamakkerlugu suliaqarfeqartumut nakkutilliisunik nunarsuarmi tamarmi attartitsinermik ingerlatsisartunut attaveqalerput.

Steen O. Hansen, Arctic Base Supply: - MMSO'erne er blevet tilknyttet et internationalt selskab som udlejer observatører på verdensplan.

Possible Greenland

- Kalaallit Nunaat Venedigimi

Allaaserinnittoq Jakob Strøm

Aallaqqaataani isumassarsiaq soqutaagunannikkaluarpoq kisianni tamatuma inerneraa takusaasunit annertuumik maluginiarneqarnera, Venedigimi nunarsuarmit tamanit peqataaffigineqartumik arkitekturbiennelep ingerlanneqarnerani. Saqqummersitat tamakkerlugit Royal Arctic Linemit ingerlanneqarlutik apuunneqarput.

Aggustip naalernerani 13-issaannik arkitekturbiennelep nunarsuarmit tamanit peqataaffigineqartoq pisortatigoortumik ammaanersiorneqarpoq. Ammaanerminilu Kalaallit Nunaat annertuumik qitiutinneqarpoq. Dansk Arkitektur Center tassaavoq qallunaat ilanngusaanik pisortatigoortumik aqqisuisuusooq. Tamatumuunalu toqqarneqarsimavoq qulequtaq "Possible Greenland" kiisalu saqqummersitsineq piviusunngorpoq illussanik titartaasartut kalaallit aamma qallunaat suleqatigiinnerisigut. Dansk Arkitektur Centerimit Kalaallit Nunaata toqqarneqarneranut pissutaavoq nunap nunarsuaq tamakkerlugu qitiusutut ineriartortornera.

Royal Arctic Line peqataavoq annertungaatsiartumik tapersersuilluni aningaasaliinermigut – saqqummersitassat tamarmik Københavnimiit Venedigimut ingerlallugit kingornatigullu Kalaallit Nunaannut. Tapersersuilluta aningaasaleeqataansinnut assigiinngitsunik pissuteqarpugut. Siullermik saqqummersitsinermi qitiutinneqarlutik sammineqartut assut pingaaruteqarmata - Kalaallit Nunaannut aamma uagut-

sinnut. Tassani soorunami angallannermi attaveqaatit eqqarsaatigineqarput. Kisianni aammattaq kingusinnerusukut umiarsuaq Kalaallit Nunaannut ingerlasussaammat siunertaammallu oqallinnerup aallartinneqarnissaa siunissamut nunap periarfissarpasui eqqarsaatigalugit. Minnerunngitsumillu oqallinnerup tamatuma maani nunami ingerlanneqarnissaa qulakkeerniarlugu, tassami siunissaq pillugu pisariaqartunik aalajangiisussat tassaammata kalaallit innuttaasut.

Dansk Arkitektur Center nalinginnaanngilluinnartumik aammattaq iliorpoq ileqqut nalinginnaasut avaqqullugit nakkutilliisumik toqqaanermini. Tassami illussanik titartaasartumik toqqaasooqanngilaq kisianni toqqarneqartoq tassaavoq kalaaleq/qallunaq ujarassiooq Minik Rosing nakkutilliisutut toqqarneqarpoq.

Saqqummersitsinerup saniatigut "Possible Greenland" aammattaq oqallinnernik arlalinnik ingerlatsisoqarpoq. Aaku Jens B. Frederiksen, Asii Chemnitz Narup aamma Bendt Kristiansen.

Udover selve udstillingen, bød "Possible Greenland" også på en række debatter. Her er det Jens B. Frederiksen, Asii Chemnitz Narup og Bendt Kristiansen.

Possible Greenland

– Grønland i Venedig

Af Jakob Strøm

Det begyndte vist egentlig med en ganske løs ide, men endte med at gøre stort indtryk på gæsterne ved den internationale arkitekturbiennale i Venedig. Royal Arctic Line bragte hele udstillingen frem.

I slutningen af august var der officiel åbning af den 13. internationale arkitekturbiennale. Og det var i den grad med Grønland som en central del af åbningen. Det er Dansk Arkitektur Center der står for det officielle danske bidrag. Og denne gang havde man valgt overskriften "Possible Greenland", og udstillingen blev til i et samarbejde mellem grønlandske og danske arkitekter. Grunden til at Dansk Arkitektur

Center valgte netop Grønland var, at landet er ved at udvikle sig til et nyt globalt omdrejningspunkt.

Royal Arctic Line gik ind med et større sponsorat – transport af hele udstillingen fra København til Venedig, og senere til Grønland. Vi valgte at gå ind i sponsoratet af flere grunde. Først og fremmest fordi udstillingen har fokus på nogle meget vigtige områder – for Grønland og for os. Det er selvfølgelig infrastrukturen der her tænkes på. Men også fordi udstillingen senere skal til Grønland, og netop har til formål at sætte gang i en debat om de mange muligheder som landet står over for. Og ikke mindst at forankre denne debat

her i landet, så det er den grønlandske befolkning der træffer de nødvendige beslutninger om fremtiden.

Som noget helt usædvanligt havde Dansk Arkitektur Center også valgt at tænke uden for de normale kasser, da der skulle vælges kurator. Det var nemlig ikke en arkitekt, men den grønlandsk/danske geolog og professor Minik Rosing der var kurator.

13-issaannik arkitekturbiennale Venedig-mi ingerlanneqarpoq.

Den 13. internationale arkitekturbiennale foregik i Venedig.

IBENE JEPPESEN

IBENE JEPPESEN

Politikerit apeqqarissut

Folketingip Kalaallit Nunaat pillugu ataatsimiititaliaa septembarimi Tasiilamiippoq, tassanilu ilaatigut tunumiit tunumullu assartuisarnerit pillugit umiarsualivimmut tusarnaari- arput.

Umiarsualivimmilu pisortaq, Gaba Kristiansen, division- schefi Taitsianguaq Olsen sullissinermullu pisortaq, Lars

Borris Pedersen politikerit apeqqarissut apeqqutaannut aki- nissuteqarnissaminnut piareersimapput.

Ilaatigut assartugarineqartartut annertussusaat, umiarsuit suminggaanneerteri, Royal Arctic Line-ip Imarsiornermik Ilinniarfik suleqatigineraa aammalu imaani isumannaal- lisaaneq pillugu apeqquteqartoqarpoq.

◀ Divisionschefi Taitsianguaq Olsen folke- tingimilu ilaasortaq, Torben Hansen oqalo- qatigiittut.

Divisionschef Taitsianguaq Olsen og folketingsmedlem Torben Hansen i snak.

Spørgelystne politikere

Folketingets grønlandsudvalg var i september i Tasiilaq og under opholdet kiggede de forbi havnen for at høre om blandt andet godstransport til og fra Østgrønland.

Havnechef Gaba Kristiansen, divisionschef Taitsianguaq

Olsen og kundechef Lars Borris Pedersen stod til rådighed for de spørgelystne politikere. Der blev blandt andet spurgt til godsmængder, hvor skibene kommer fra, om Royal Arctic Line samarbejder med søfartsskolen og om søsikkerhed.

◀ Tasiilap umiarsualiviani pisortaq, Gaba Kristiansen folketingimilu ilaasortat Sara Olsvig aamma Flemming Damgaard Lar- sen.

Havnechef i Tasiilaq Gaba Kristiansen sammen med folketingsmedlemmerne Sara Olsvig og Flemming Damgaard Lar- sen.

Umiarsuit qaqugukkut tikinnissaat kiap aalajangertarpaa?

Royal Arctic Line Tasiilami innuttaasunut ataatsimiisitsimmat ilaatigut taamatut aperisoqarpoq

Allaaserinnittoq Irene Jeppson

- Arlaleriarluta ukiup aallartinnerani umiarsuarmik tikitoqarnissaanik neriorsorneqartarpugut, kisianni tikinneq ajorpoq. Umiarsuit Tasiilamut qaqugukkut aammalu qas-sit tikittassanersut kiap aalajangertarpaa?

- Septembarimi Royal Arctic Line Tasiilami innuttaasunut ataatsimiisitsivoq. Ataatsimiinnermut akunnerup ataatsip affaanillu sivissuseqartumut inuit 50-it sinnilaarlugit aggerput.

Ataatsimiigiartorpassuit umiarsualivimmi ittumut Gaba Kristiansen-imut, divisionschefimut Taitsiannguaq Olsen-imut kiisalu sullitanut kiffartuussinermi ittumut Lars Borris Pedersen-mut apeqquteqassallutik periarfissinneqarput. Apeqqutillu amerlapput...

Ataatsimiigiati ilaat: - Arlaleriarluta misigisarparput umiarsuup tikinnissaanut piffissaq aalangiussaq unitsiinnarneqartartoq, tamannalu assut pakatsinartarpoq. Umiarsuit tikinnissaat qularnaarlugit ullulersorneqarsinnaaninnerlutik?

Taitsiannguaq Olsen: - Ajuusaarnaraluaqaaq sikoqarnera imaluunnit silap ajornera pissutigalugu umiarsuit tikiffissaat allatut ajornartumik unitsiinnartariaqartarsimagatsigit. Umiarsuup siulliup Tasiilamut tikinnissaanut pilersaarusiornitsinni neriuuteqarpallaalaarsimavugut. Inuit pakatsisimanagerat paasisinnaavara, taamaattumik siunnersuutigineqartut misissorusuppagut tullianilu tunumi angalanissamut pilersaarusiulerutta eqqarsaatigiumaarpagut, Taitsiannguaq Olsen akivoq.

Royal Arctic Line-ip ukiumut Tasiilaq arfinillit qulingiluallu akornanni tikittarpaa, sikorsuaqartilluguli tunu ukiup ingerlanerani killilimmik taamaallaat tikinneqarsinnaasarpoq.

Illoqarfimmi pisut pillugit ataatsimiigiati assut soqtiginnipput kisianni aamma Royal Arctic Line-mi pisunut soqtiginnillutik.

Umiarsuarnik tallimanik sanasussat manna akiliisinnaajunnaarmata qanoq pisoqassava?

- Amutsiviup akilersuineramik unitsinera soorunami ajuusaarnaraluaqaaq. Susoqassanersoq oqaatigiuminaappoq. Unali nalunngilarput, massakkorpiq nutaanik umiarsuartaarnavianngilagut, taamaattumillu aalajangersimavugut Arina Arctica uterteqqinniarlugu. Umiarsuaq angalanissamut pilersaarutiniit peereeraluarparput, kisianni manna tunumi angalassanngorpoq, Taitsiannguaq Olsen oqarpoq.

Royal Arctic Line Tasiilami innuttaasunut ataatsimiisitsimmat inuit 50-it sinnilaarlugit takkupput. Ataatsimiigiati assut soqtiginnipput, Royal Arctic Line-mullu apeqqutigineqartut arlaqarlutik. Umiarsuit tikittarneri aallartamerilu, nunaqarfinnut angalasamerit kiisalu umiarsuarnik nutaanik sanasojannissaa pillugu apeqquteqartoqarpoq. Illoqarfimmi pisut aammalu atugassarititaasut naliginnaasut pillugit ataatsimiigiati paasisaqarusupput.

Hvem bestemmer hvornår skibene skal komme?

Lidt over 50 personer dukkede op til Royal Arctic Lines borgermøde i Tasiilaq. Interessen var stor blandt deltagerne og der blev stillet en række spørgsmål til Royal Arctic Line. Der blev spurgt til skibsanløb, bygdesejlad og til bygning af nye skibe. De fremmødte ville gerne høre mere om de lokale forhold men også om generelle forhold.

Det var et af de spørgsmål der blev spurgt til, da Royal Arctic Line holdte borgermøde i Tasiilaq

Af Irene Jeppson

- Vi er flere gange blevet lovet skibsanløb i begyndelsen af året, men skibet er udeblevet. Hvem bestemmer egentligt hvornår og hvor mange skibsanløb Tasiilaq skal have om året?

Royal Arctic Line holdte borgermøde i Tasiilaq i september. Lidt over 50 personer dukkede op til mødet der varede i halvanden time.

De mange fremmødte havde mulighed for at stille spørgsmål til havnechef Gaba Kristiansen, divisionschef Taitsiannnguaq Olsen samt kundechef Lars Borris Pedersen. Og spørgsmål var der mange af...

En af de fremmødte: - Vi har flere gange oplevet, at et fastlagt skibsanløb er blevet annulleret og det er meget skuffende. Kan man ikke planlægge skibsanløb med sikrer datoer?

Taitsiannnguaq Olsen: - Det er meget beklageligt at vi har været nødsaget til at annullere fastlagte skibsanløb på grund af isforhold eller dårligt vejr. Vi har været for optimistiske med hensyn til planlægningen af første skib til Tasiilaq. Jeg kan godt forstå befolkningens frustrationer og derfor vil vi gerne kigge på jeres forslag og tage det med i betragtningen, når vi skal til at lave nye sejlplaner for Østgrønland, sagde Taitsiannnguaq Olsen i sit svar.

Royal Arctic Line anløber Tasiilaq 6-9 gange om året men på grund af storeris er Østgrønland kun tilgængelig en begrænset del af året.

De fremmødte var meget interesseret i at høre om lokale forhold men også om Royal Arctic Line generelt.

Hvad sker der nu efter at det værft der skal bygge jeres fem skibe nu er gået konkurs?

- Det er selvfølgelig kedeligt, at værftet er gået i betalingsstandsning. Det er svært at sige, hvad der kommer til at ske. Men et er sikkert og det er, at vi ikke får nogle nye skibe her og nu og derfor har vi valgt at genindsætte Arina Arctica. Skibet var ellers taget ud af sejlplanen, men nu skal hun sejle i Østgrønland, sagde Taitsiannnguaq Olsen.

TIKIFFIK KINGULLEQ: Avannaa

Allaaserinmittoq Anne Mette Christiansen, Visit Greenland

'Rolling?', assiliisoq Esben Hardt assiliisunut allanut marlun-nut suaarpoq, taakku akuersaarlutik akipput. Nerisassiorner-mik 'A Taste of Greenland Nordgrønland'-imik immiussi-neq kingulleq aallartippoq nunaqarfik Oqaatsut tunuliaquta-ralugit. Ippernat assiliisunut pingasunut niviorput assiliiviit isaasaanut merarlutik. Igasoq Chris Coubrough ippernaar-saammik serpalittarsimavoq tassa kaajallalluni niviorput pin-gitsoorniarlugit, kisianni tamanna ippeqinissamut 100 pro-centimik illersuutaasutut oqaatigineqarsinnaanngilaq.

Chrisip saniani Ole Dorph Ilulissat Expressimeersoq nipisa-mik angisuumik tiggummiarluni nikorfavoq illarnaveersaarluni. Immiussinissamut nipisa ataasiinnaq pigaarput pilersaarutillu killormoorlugit sipisimavoq assiliisussat suli piareersi-manngitsut. Chris savimmik tiggummiarluni nikorfavoq tisa-

nissaminut piareersimalluni, kisianni aalisagaq siulliuvoq tas-sanngaannarlu suai aappaluartut skálimut nakkaapput. Pisoq tunngavigalugu iliortoqartariaqarpoq, Chris aamma Ole pilersaarutit malillugit ingerlasuusaartitsippot – oqaloqatigiis-sutigat nipisap suaasa mamassusiat assiliisut suli assiliivitik ingerlatikkaat, aallakaatitassiornermili akisussaasup Eskil Hardt-ip Ace & Ace-meersup assiliivimmi tunuani imminut nujaartorpoq. Pilersaarut iluarsineqarpoq Chris-ilu qaleralik nutaaq atorlugu sushi-liorpoq aamma nipisap suai nilaminermut illillugit sassaalliutigai, naak ippernat imaaginnaraluartut aamma nipisa taamak piuminaatsigaluarpoq.

Oqaatsut tassaapput TV-ikkut aallakaatitassiap nangeqattar-tup 'A Taste of Greenland Nordgrønland'-ip tallimassaralugu kingullersaat. Aallakaatitassiami ilanngunneqarput Ilulis-

sani qalerallit, Uummannami ammassaat aamma Eqimi saatuat uanilu Oqaatsuni sushi – nerisassiornermut assiliisarnerni misigisat assigiingitsorpassuit akunniliunneqartarput. Aallakaatitassiaq TV-ikkut aallakaatitassiat nangeqattaartut kingullersaraat, tassani Nunarput tamakkingajallugu angalasoqarpoq. Aallakaatitassiap naammassivinneqarnissaa 2012-imi oktobarimi naatsorsuutigineqarpoq.

‘A Taste of Greenland’ TV-ikkut aallakaatitassiaavoq nangeqattaartoq tallimanik immikkoortoqarluni angalanermik aamma nerisassiornermik imaqartoq, tassani igasoq New Zealandimeersoq Chris Coubrough Nunatsinni angalavoq nunami misigisaqarniarluni aamma kalaallit nerisassaatai atorlugit nerisassiortarluni. Aallakaatitassiami nuna tamakkerlugu angallavigineqarpoq taamaaliornikkullu misigisassarpassuit assigiingitsut nalissaqanngitsut Nunatsinni misigineqarsinnaasut takutinneqarlutik, tamatumunnga ilutigitillugu kalaallit nerisassaataat mamartut nutaarluinnaat soorlu aalisakkat, qaleruallit, umimmak, tuttu, puisu aamma naatitat oqaluttuarineqarput. Angalanerup ingerlanerani igasoq Chris aammattaq inunnik assigiingitsunik naapitaqartarpoq, taakku Nunarput oqaluttuarisarpaat aamma misigisai sammillugit.

Aallakaatitassiamik ineriartortitsisuuvoq Anders Stenbakken Visit Greenland aamma filmiortartut Ace & Ace, aallakaati-

tassiat tamarmik allanneqartarput aamma pilersaarusiorneqartarput Visit Greenland, Branding Greenland aamma sumiiffinni ingerlatsisut Ace & Ace suleqatigiinnerisigut. Aallakaatitassiat ingerlanerini takornariartitsinermik suliaqartut, tapersersuullutik aningaasaliissuteqartut, nunap immikkoortuini soqutigisaqartut allarpasuullu oqaloqatigineqartarput taamaaliornikkut aallakaatitassiami sumiiffik pitsaanerpaamik saqqummiunniarlugu. TV-ikkut aallakaatitassiat nangeqattaartut naammassippata nunarsuaq tamakkerlugu tuniarneqassapput tuniniaasarfik TVF aqqutigalugu, taakku iluatsittumik nunarsuarmi nunanut assigiingitsunut 45-unut aallakaatitassiaq tunereerpaat, taakkununga ilaallutik BBC World. Tamatuma saniatigut aallakaatitassiat ilaatigut Air Greenlandip Atlantikorsuaq qulaallugu timmisartuussinerini, Nunatsinni hotelini aamma KNR-imi takutinneqartarput.

TV-ikkut aallakaatitassiat tallimaasut ingerlanneqarneranni, aallakaatitassianut ‘A Taste of Greenland’-imut Royal Arctic Line tapersersuilluni aningaasaliissuteqartut pingaarnerit ilagaat, kiisalu umiarsuaatillit umiarsuaataat sumiiffinni assigiingitsuni aallakaatitassiani nalinginnaasumik ilaasarput ilanngullugu oqaluttuarineqartarluni Royal Arctic Linep Nunatsinni assartuussinermik ataqatigiissisnera.

SIDSTE STOP: Nordgrønland

Af Anne Mette Christiansen, Visit Greenland

'Rolling?', råber fotografen Esben Hardt til de andre to fotografer, som svarer bekræftende. Optagelsen af den sidste madlavningsscene i A Taste of Greenland Nordgrønland er i gang med bygden Oqaatsut i baggrunden. Myggene sværmer rundt om de tre fotografer, sætter sig i kameraerne og på linsen. Kokken Chris Coubrough er nærmest badet i mygespray for at undgå en stor sværm rundt om ham – men det er bestemt ikke en 100 procent mygge-sikker løsning.

Ved siden af Chris står Ole Dorph fra Ilulissat Express med en stor stenbidder i hånden og forsøger at holde masken. Vi har kun en stenbidder til optagelserne, og modsat planen er der lige gået hul på den inden filmholdet egentlig var klar. Chris står med en kniv i hånden for at sprætte den op, men

fisken kommer først og pludselig løber den lyserøde rogn bare ned i skålen. Så må der improviseres, og både Chris og Ole lader som om det er en del af planen – de taler om stenbidderrogn og dens fortræffeligheder for rullende kamera mens produceren Eskil Hardt fra Ace & Ace hiver sig i håret bag kameraet. Der rettes til i planen, og Chris får lavet sushi med frisk hellefisk og stenbidderrogn serveret på et stykke is trods myggeangreb og en usamarbejdsvillig stenbidder.

Oqaatsut er sidste stop for det femte program i TV serien A Taste of Greenland Nordgrønland. Programmet har filmet hellefisk i Ilulissat, ammasatter i Uummannaq og krabber i Egi i denne omgang og altså sushi i Oqaatsut – med masser af oplevelser lagt ind mellem madlavningsscenerne. Pro-

grammet bliver det sidste i TV-serie, som så har været næsten hele Grønland rundt.

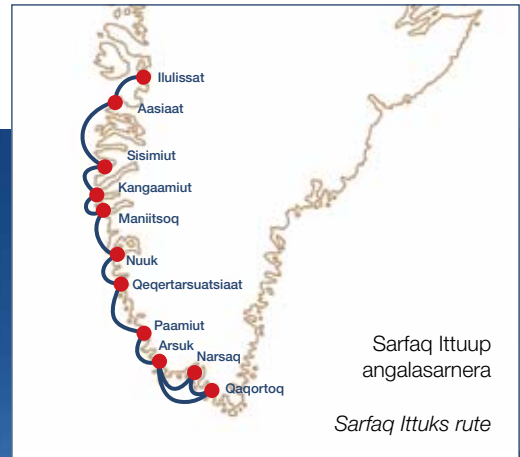
A Taste of Greenland er en TV serie af fem rejse- og madprogrammer, hvor den new zealandske kok Chris Coubrough rejser rundt i Grønland for at opleve landet og lave mad med grønlandske råvarer. Programmet kommer rundt i hele landet og får på den måde vist både de mange fantastiske og forskelligartede oplevelser Grønland kan tilbyde, og samtidig fortælles historien om de lækre og friske grønlandske råvarer som fisk, skaldyr, moskus, rensdyr, sæl og grøntsager. Undervejs møder kokken Chris også forskellige personer, som fortæller ham om Grønland og de ting, han oplever.

Programmerne er udviklet af Anders Stenbakken fra Visit Greenland og filmselskabet Ace & Ace, og hvert program skrives og planlægges i samarbejde mellem Visit Greenland, Branding Greenland, de regionale aktører og Ace & Ace. Undervejs tales med turistaktører, sponsorer, regionale interessenter og mange andre for at sikre, at programmet

fremstiller regionen bedst muligt. Når TV serien er færdig sælges den til hele verden gennem distributionsselskabet TVF, som allerede har haft held med at sælge det til over 45 lande rundt omkring i verden, herunder BBC World. Derudover vises programmerne bl.a. på Air Greenlands atlantflyvninger, på hoteller i Grønland og på KNR.

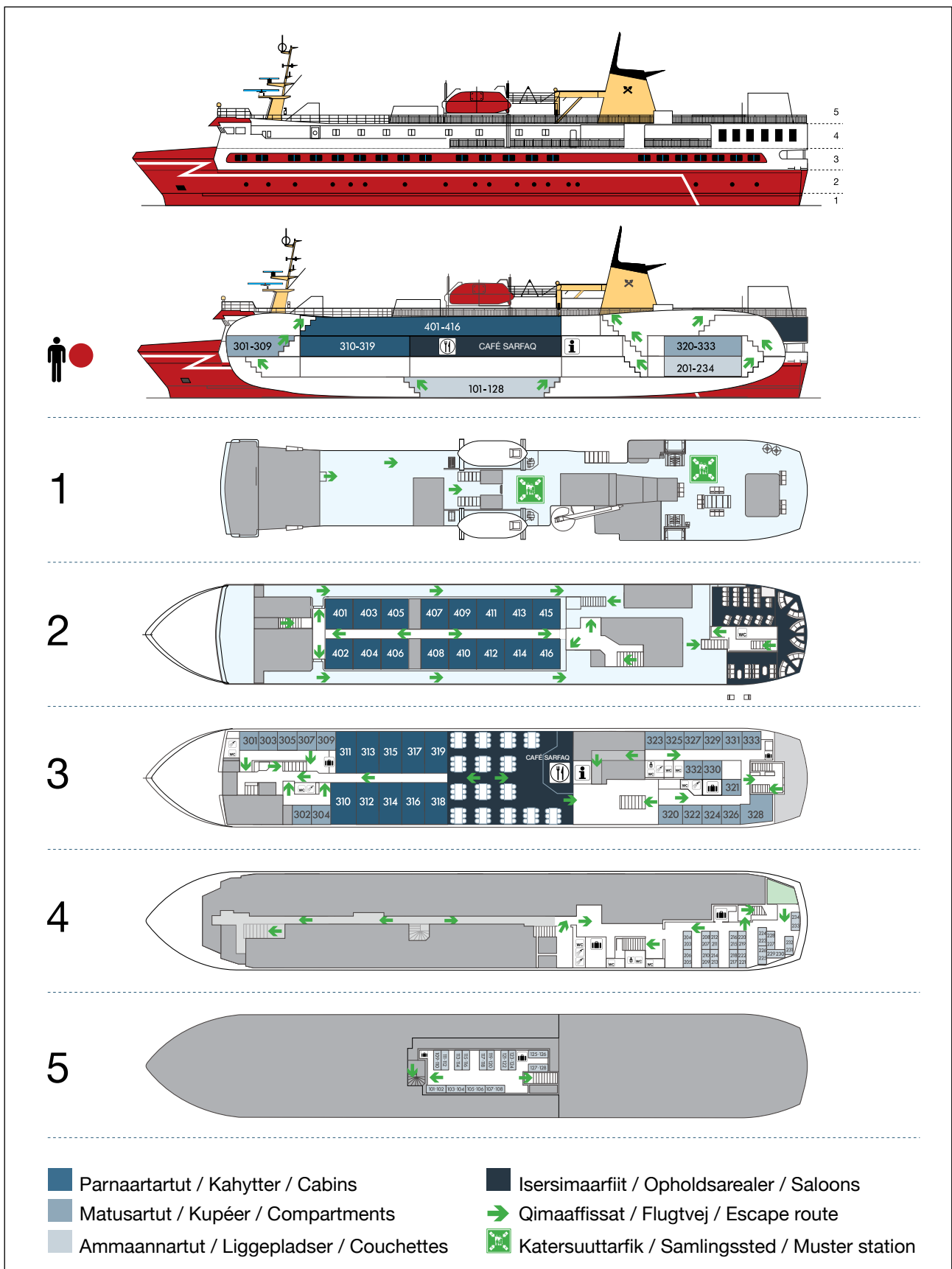
Royal Arctic Line har gennem de fem TV-programmer været en af hovedsponsorerne på A Taste of Greenland programmet, og rederiets skibe indgår flere steder som en naturlig del af programmerne sammen med budskabet om at Royal Arctic Line får logistikken til at hænge sammen i Grønland.

Arctic Umiaq Line

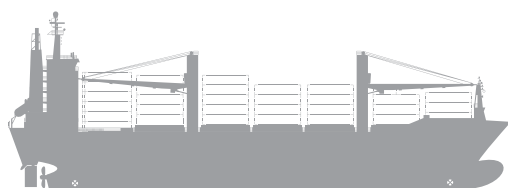
M/S SARFAQ ITTUK

Umiarsuarmi isumannaassuseq – Sikkerhed ombord

Aqqaluk Ittuk · Angaju Ittuk

Nuka Arctic · Naja Arctic

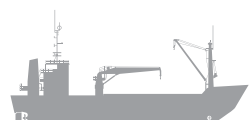
Mary Arctic

Arina Arctic

Irena Arctic

Pajuttaat

Johanna Kristina

Anguteq Ittuk

Aqqaluk Ittuk · Angaju Ittuk

Sarfaq Ittuk

**Umiarsuup qanoq ittuunera · Skibstype:
Nunaqarfiliartaat - Bygdeskib**

Itsernga · Dybgang	4,20 m
Takissusia · Længde	32,72 m
Silissusaa · Bredde	9,50 m
Qerititaasiviup imaqqortussusaa · Fryserumskapacitet	70,6 tons
Ukioq sananeqarfia · Byggeår	1984

Nissiaqqat Hans Jukku, Qillannguaq aamma Lu.
Nisserne Hans Jukku, Qillannguaq og Lu.

Quersuarmi nissiaqqat ajortut

Onde nisser på lageret

TUMIT PRODUCTION

Qaammat kingulleq Nuummi Royal Arctic Line-p quersu-aani nissiaqqat pilikassimapput.

- Nissiaqqat ajortut inuttaralugit quersuarmi musikvideo immiupparput. "Nissit Angakkuaatillu" immiupparput, producerassistenti Lisbeth Karline Poulsen oqarpoq.

- Nissiaaraasaartut tassaapput Hans Jukku Noahsen, Lu Berthelsen aamma Qillannguaq Berthelsen.

Kalaallisut juullimut ammartagaq Tunit Productions-mit suliarineqarpoq, ammartakkamili inuttarineqarput Nivi aamma Nukappi, taakkulu kiap juulimaaq aallarussimaneraa sumiinnorsorlu paasiniassavaat.

I årets sidste måned luske de nogle nisser rundt på Royal Arctic Lines lager i Nuuk.

- Vi har indspillet en musikvideo med de onde nisser, siger producerassistente Karline Poulsen fra julekalenderen "Nissit Angakkuaatillu".

- De onde nisser bliver spillet af Hans Jukku Noahsen, Lu Berthelsen og Qillannguaq Berthelsen.

Det er Tunit Productions der har lavet den grønlandske julekalender der handler om Nivi og Nukappi, som skal opklare, hvem der har kidnappet julemanden og hvor han er henne.